

YABANCI ÜLKEDE VERİLMİŞ CEZA YARGILARININ İNFAZI AMACINI TAŞIYAN BİR DÜZENLEMEDE SANIĞIN GIYABINDA KARARLAŞTIRILMIŞ MAHKUMİYETLERE AYRILACAK YER(*)

Yazan : M. L. HULSMAN
(Rotterdam Üniversitesi Profesörlerinden)

Çev. Asis. Köksal BAYRAKTAR

1. GENEL OLARAK

Gıyabî mahkumiyet, çeşitli açılardan, sanığın duruşmada bulunduğu yargılamada verilen yargılara göre daha az teminat sağlar.

İlk olarak : olayların saptanması yönünden. Burada, iki dizi işlem birbirinden ayrılacaktır : bir yandan, delil ve karineler, diğer yandan da onların doğrulanmaları ve yorumları birleştirilecektir. Her iki işlem yönünden sanığın yaratacağı husus en önemlisi olacaktır; sanık —ceza koğuşturmasını yaratan olaylar bütünü içinde— en ortada bulunmaktadır. Duruşma ve diğer taraf (*audi et alteram partem*) ünlü sözü kapsamında, güne uyarlılığından hiçbir şey kaybetmiş değildir. İmdi bir gıyabî yargılama usulünde bu ilke uygulanamaz, ya da hiç değilse çok eksik olarak uygulanabilir.

Ayrıca diğer bir açıdan — cezanın saptanması, düzenlenmesi yönünden — gıyabî mahkumiyet sanığın duruşmada bulunduğu yargılamada verilen bir karardan daha az değerlidir. Özellikle, belirli ağırlıkta cezalar (hürriyeti bağlayıcı cezalar, ağır para cezaları, hak ve hizmetlerden yasaklılık cezaları) söz konusu olduğunda, müeyyideye karar verecek kişi ile sanık arasında kişisel bir ilişki kurulama-

(*) M. L. Hulsman, La place à réserver aux condamnations par défaut dans l'ensemble d'un arrangement regardant l'exécution des jugements pénaux étrangers, Aspects de la valeur internationale des jugements répressifs; publié par le comité européen pour les problèmes criminels, Conseil de l'Europe, Strasbourg, 1968, sh. 29-40.

ması ve kişilik incelemesine ve gerektiği zaman sanığın tıbbî ve tıbbî-ruhbilimsel incelemesinin yapılamaması nedeniyle, cezanın saptanması son derece asılsız bir işlem olarak kabul edilmelidir. Ceza hukuku gelişiminin bugünkü durumunda — ki cezanın kişileştirilmesi bunun en önemli bölümüdür — bu yetersizlik hiçbir zaman olmadığı ölçüde ağırlığını koymaktadır.

Sonuç olarak, sanığın duruşmada bulunması sadece doğru ve adil bir kararın verilebilmesi için önem taşımamaktadır, fakat aynı zamanda ceza davasının amaçlarına doğrudan doğruya yararlı olmaktadır : suçlunun duruşmaya gelerek davaya katılması bazan onun üzerinde derin bir etki yaratmaktadır.

Gıyabî yargılamanın, yukarıda belirtilen sakıncaları her durumda aynı açıklıkla ortaya çıkmaz.

Bu, sanığın duruşmada bulunmadığı, kanun yoluna başvurarak değiştirme olanağına sahip bulunmadığı gıyabî yargılamada, vicahî yargılamaya göre doğru olmayan bir kararın verilebilme olasılığının daha fazla olduğunu belirlemez; bu olasılık kendisinden yararlanılmasa da sanığın biçimsel ve gerçekte duruşmada hazır bulunmasında, daha azdır.

Cezanın saptanmasına gelince, hafif para cezası söz konusu olduğunda sakıncalar tamamen ya da hemen hemen hiç su yüzüne çıkmaz; tersine olarak, hürriyeti bağlayıcı cezalarda kuvvetle kendilerini duyururlar.

Bununla beraber, bütün bunlar gıyabî yargılamaların vicahî yargılamalara göre daha aşağı olma niteliğini önlemezler.

Ulusal yasalar gıyabî yargılamaları önleme amacıyla bir dizi yöntem tanımlar veya herşeye rağmen, olabildiği kadar, sakıncaları azaltmağa yönelmişlerdir.

Burada dört tedbir bölümü belirlemektedir :

- (a) Sanığın kanun yollarına başvurabilmesi ve duruşmaya çıkabilmesi için, konusu olduğu ceza davası ile ilgili bilgileri zamanında sağlamasına yönelik kurallar.

Bu konuda, sanığın mahkemeye çağrılışı, muhtemel mahkumiyeti ile ilgili düzenleme; ve aynı zamanda bu çağrı ile duruşma günü arasındaki süre ve kanun yoluna başvurma için gerekli en son tarih ile ilgili kurallar söz konusudur.

- (b) **Gıyaben yürütülen duruşma olanağını, sanığın iradî olarak duruşmaya katılmadığı durumu dahi içine almak üzere, dışarda bırakan kurallar.**

Buradaki kurallar içinde, gıyabî yargılama ile veri'len kararları belirli işlem dizileri için yasaklayan kurallar belirir. Birçok yasalar bütünleri (mevzuat) verilecek veya verilen cezanın belirli bir sınırı aşması durumunda gıyabî yargılama sonucu verilen kararı kabul etmezler. Sanığın, iradesine rağmen, duruşmaya katılmasını sağlayan kurallar aynı kapsamdadırlar. Duruşmada bulunma, bir çağırma emri ile sağlanabilecek geçici tutma ile gerçekleştirilebilir. Bu yetkinin her zaman gıyabî yargılamaya müsaade etmediği durumlarda söz konusu olduğu açıktır, fakat gıyabî yargılamanın yasa yönünden olabildiği durumlarda da yetkinin belirlediği durumlar eksik değildir.

- (c) **Duruşmada bulunmak istemeyen veya bulunamayan sanığa bunu sağlayan kurallar.**
- (d) **Sanığın, gıyabî yargılama sonucu verilen mahkumiyeti vıcahî karara döndürmeyi amaçlayan kurallar.**

Bu bölümün kuralları bir yandan sanığın kendi aleyhine verilen mahkumiyeti zamanında öğrenmesini sağlayan kuralları ve diğer yandan gıyaben verilen mahkumiyete karşı, kendinden sonra yeni bir yargılamanın izleyeceği kanun yoluna sanığın başvurabilmesi için duruşmadan sonra uygun bir süreden yararlanabilmesini amaçlayan kuralları içine alır; burada söz konusu olan kanun yolları genellikle itiraz veya istinaf yolu veya her ikisidir.

2. ÜLKENİN DIŞINDA BULUNAN SANIĞA KARŞI GIYABEN VERİLMİŞ YARGI

Çoğunlukla yabancı ülkede verilen mahkumiyetin infazı mahkumun fiili işlediği ülkeden başka bir ülkede oturması durumunda söz konusu olur.

Yabancı ceza yargılarının her infaz düzeni için genel koşu', bu infazın ne sanığın haklarında esaslı bir azalma, ne de ceza davasının niteliksel gerilemesini yaratmaması olmalıdır. Adaleti yerindeliğe veya etkililiğe kurban etmemelidir; zaten, ceza davası, adaletin ortaya çıkmış gereklerine cevap verdiği ölçüde — ve bu nedenle — etkili olduğu ölçüde varlığını sürdürür.

Yukarıda belirtilenlerden yabancı ceza yargılarının infazı ile ilgili bir düzenin, gıyabî mahkumiyetlere ve ulusal düzgülere göre gıyaben verilmiş bir kararın genellikle yeterli bir yargılamanın sonucu olması durumunda infazlarına değin uzanmaması gerektiği çıkar: Herşeyden önce sanığın gıyaben verilmiş yargıyı vicahî duruşmaya çevirebilmesi olanağını kaybetmemesi ortaya çıkar.

Bu koşulların tamamlandığını bilmek için,

1. yukarıda belirtilen dört kural dizisinin aynı zamanda yabancı ülkede oturan sanık için de varolup olmadığını,

2. yabancı ceza yargılarının da infaz edilebilmesi yönünde ceza hukuku düzenimizde değişiklik yaptığımızda da etkilerini devam ettirip ettirmeyeceklerini incelemek gerekir. Gerçekte, bir ceza düzeni uyusumlu bir bütündür ve öğelerinden biri değiştiği zaman —örneğin bir ceza yargısının yabancı ülkede infaza e'verişli olması — aynı zamanda belirli yeni unsurlar hukuk düzenine katılmadığı an dengenin bozulacağı çok iyi anlaşılır.

Gıyabî yargıları engellemeyi ve olabildiği ölçüde sakıncalarını sınırlamayı öngören yasa kuralları yabancı ülkelerde oturan sanıklara göre var olacaklar mıdır? Ve ceza yargıları yabancı ülkede infaz edilebildikleri zaman varolmaya devam edecekler midir?

(a) Sanığın, aleyhine açılan ceza davası hakkındaki bilgileri zamanında öğrenmesini sağlayan kurallar.

Burada iki yönü ayırmak gerekir :

1. Bildirimin (tebliğin) biçimi (kişiye, ailenin bir üyesine veya herkese açık bir yere asarak);

2. Mahkemeye çağrı ve mahkumiyete ait bildirim zamanı ile duruşma günü ve kanun yoluna başvurma için saptanmış son tarihe ait zaman arasındaki süre.

1) Sanığın kendi aleyhine yürütülen davadan günü gününe haberdar olmasının mutlak koşul olarak yasalar bütünlerince gerekli sayılmadığının genel kural olarak öncelikle belirtilmesi gerekir. Çoğunlukla yasalar, çağrı bildirimleri ile ilgili kurallarla, sanığın ceza davasının gelişimini öğrenmesini önleyici durumu azaltmaya yönelmiş kurallarla yetiniyorlar. Yalnız Avusturya, Danimarka ve İsveç yasalar bütünlerine göre çağrı bildirimini sanığın kendisine yapılır. Sanığın kendi aleyhine açılmış ceza yargılamasının gelişimini öğrenebilmesinin sağlanma ölçüsü çeşitli ülkelerde — kendi vatandaşları yönünden bile — önemli ayrılıklar gösterir.

Belirli sayıdaki yasalar bütünleri (örneğin Belçika, Federal Almanya Cumhuriyeti, Yunanistan, İtalya ve Hollanda yasalar bütünleri) yabancı ülkelerde bulunan sanığa yapılacak özel bildirim biçimleri tanımlamışlardır, örneğin Adliye sarayına asma gibi: bu özel bildirim biçimi, sanığın haber alması için, «ikametgâha» gönderilerek uygulanan bildirim biçimine göre çok daha az teminat sağlar.

2) Çağrı sürelerinin düzenlenmesi benzer sonuçlar meydana getirmektedir. Birçok ülkelerde en kısa çağırma süreleri, yabancı ülkede bulunan sanığın ülkeye uzaklığı, savunmaya hazır'anmanın daha uzun bir süreyi gerektirmesi (yabancı avukat, çeviri vbg... nedeniyle) dolayısıyla daha uzun bir sürenin kabul edilmesi gerekliliği dikkate alınmadan, «ikametgâhlar» için tanınmıştır. Kanun yoluna başvurma için öngörülen süre için koşullar değişmedikçe (*Mutatis mutantis*) aynı husus geçerlidir. Bu konuda İtalyadaki düzenleme ilgi çekici bir örnek sunmaktadır ki buna göre çağrı yargının bildirimini izleyen üç günlük süre içinde yapılacaktır.

Bu belirtilenlerden, yabancı ülkelerde gıyaben verilmiş mahkumiyetlerin öğrenilmesi için, sürelerle ilişkin kurallarla yabancı ülkede oturan sanığın haber alabilmesi için gerekli bildirimle ilişkin ulusal kuralların uyuşum içinde bulunması vazgeçilmez kural olarak ortaya çıkar.

Görüldüğü üzere, yukarıdaki açıklamadan, yabancı ülkede oturan sanıklar yönünden yetersiz kuralların seyrek olmadığı, yabancı ceza yargılarının infazı olanağının yaratılmasından sonra öncelikle yetersiz olacakları, sonucu çıkar.

(b) Gıyaben verilmiş yargıyı bazı durumlarda engellemeye yönelmiş kurallar.

Burada ilk olarak sanığın kendi iradesine rağmen duruşmada bulunmasını sağlayan etkili araçların uygulaması — ister gıyabî yargılamaya izin vermeyen yasalar bütünü, ister sanığın duruşmada hazır bulunmasını yargıcın zorunlu kılması — söz konusu olacaktır.

Açıktır ki, şayet sanık yargılamanın yapıldığı ülkenin dışında bir ülkede oturuyorsa, onun duruşmada bulunmasını gerçekleştirmeğe çalışan olağan araçlar etkililiklerini kaybederler. Çünkü iade, ya gerekli koşulların iade için yeterli olmaması, ya da failin bulunduğu ülkenin vatandaşı olması nedenleri ile çoklukla gerçekleşmemektedir.

Burada görülen kurallar; yabancı ülkede oturan sanıklar hakkında, ya ceza koğuşturmasının olanaksızlaşması ya da değişik biçimde uygulanacak bir gıyabî yargılamada gerçekleşecek vicahî yargılama sonucu — koğuşturmanın yapıldığı devletin yasa bütününe bağlı olarak — ile belirecektir.

İkinci yönde, gıyabî yargılamaların gerçekleştirilmesi ölçüsü hakkında çeşitli Devletlerin yasa bütünlükleri arasında bulunan önemli yetki farkları üzerinde durmamız gerekir. Ve acaba ülkesinde gıyabî yargılamanın gerçekleştirilmediği bir ülkede, gıyabî yargılama sonucu verilmiş yargının infazı mantıken istenebilecek midir? Bu sorunun cevabı olumsuzdur: bir Devletten, yabancı hukuk düzenini savunması için, kendi hukuk düzeninin savunmasının ötesine geçmesi beklenemez.

Bu zorluk dolayısıyla, kendisinden infazı istenen Devletin ulusal kuralları ile uyuşmayan koşullar içinde gıyapta verilen yabancı mahkumiyetlerin infazının terkedilmesi biçiminde bir çözüm yolu bulunabilir. Bütün bu durumlarda, infazın kendisinden istendiği Devlet ceza koğuşturmasını yapma yükümü altına girerek çözümü sağlayacaktır; bununla beraber bu çözüm, sanığın zorla infaza meydan vermeyerek mahkumiyeti iradesi ile izlemediği nedeninin varlığında bile, her ceza davasının ikametgâhın bulunduğu Devlette yürütülmesi gerekliliği karşısında, sakınca göstermektedir. Bu zorluk konusunda, itham edilenin, infazı kendisinden istenen Devlette davanın yeniden görülebilmesini sağlayabilmesi ve ancak bu o'ndan vazgeçtiği zaman yabancı ülkede gıyapta verilen yargının bu Devlette infaz edilebilmesi biçiminde bir çözüm kabul edilebilir. Sanık infaz edilecek ülkede yeni bir inceleme isterse, bu yeni inceleme ikametgâhın bulunduğu Devletteki koğuşturmalarla, aktarma yolu ile kar-

şılaştırılabilir. 3. paragrafta bu yapı, ayrıntılarına kadar geliştirilecektir.

(c) Sanığa, yargının verildiği ülkede de bir karar verilmesini amaçlayan kurallar.

Bu kurallar öncelikle, gıyaben yargılanan mahkûmun kendi aleyhine verilen kararı öğrenebilmesini sağlayan koşulları içine alır. Burada, yasalar bütünlerinin çoğunun mahkûmun kendisine yapılması zorunlu bildirimini öngörmediklerini belirtmek gerekir. Burada a bölümünde ileri sürülenlerle uyuşan bildirim ve yöntemlerine ilişkin kurallar belirir.

Amacın gerçekleşmesi için — vicahî yargılama — sanığın zamanında kanun yoluna başvurması ve yeni bir davaya katılmak için yargı ülkesinde bulunması gerekir.

Mahkûmun kanun yolunu oluşturmasının gerçek olanağına sahip olup olmadığı sorusunun cevabı mahkûmiyet Devletinin yürürlükteki kurallarına ve bunların başvurmayı gerçekleştirme yöntemlerine ve sürelerine bağlıdır.

A bölümü içinde kanun yoluna başvurmanın gerçekleştirileceği süreyi belirleyen kuralları ve bu konudaki belirli düzenlemeleri ortaya koymuştuk.

Böylece kanun yoluna başvurma — yabancı ülkede oturan mahkûmlara göre — özellikle basit yazı'lı bir ihbarın etkisiz olduğu zamanda önleyici — ve hatta yasaklayıcı — bir nitelik gösterir, fakat — Hollanda, Belçika, Lüksemburgta kanun yoluna başvurmak için — mahkûmun bizzat kendisinin veya vekilinin istinafta hazır bulunması gerekir. Burada mahkûmun kanun yoluna başvurması için girişeceği yolculuk gözönünde tutulmalıdır; mahkûmun girişeceği yolculuk göze alınmayacak kadar uzun olabilir. Bu sakınca mahkûmun kendisini bir vekil ile temsil ettirmesinde bir ölçüye kadar giderilebilir, fakat bu durum mahkûmun kolayca temsilci bulabildiği ve ceza davasının kendisine sağladığı menfaat ile orantılı olmayan masrafları gerektirmediği durumlarda söz konusu olabilir. Kanun yoluna başvuru'duktan sonra, sanık, davasının yeniden gözden geçirilmesine yardım etmek için mahkûmiyet yargısının verildiği ülkeye gitmelidir. Şayet duruşmada hazır bulunmazsa, kanun yoluna baş-

vurma — genellikle — öneminden çok şey kaybedecektir. — Gerçekte — genellikle ulusal yasa duruşmada bulunmama durumunda yokluk itirazının varlığını belirliyor; şayet durum böyle olmasa bile kanun yolunda yargıya varma durumunda bulunan yargıç mahkumun davanın özelliği, davanın bilinmesi gerekliliği dolayısıyla sanığın bulunmasına gereklilik duyar. Burada da, vekalet bazan bir çözüm getirebilir; bu vekalet her yasa bütününde kabul edilmiştir. Ayrıca, davanın özelliği, davanın bilinmesi gerekliliği dolayısıyla sanığın hazır bulunmaması durumunda karar verilmesini önlemektedir (olayların belirlenmesi ve değerlendirilmesi veya cezanın saptanması sorunları).

Bununla beraber, sanığın mutlaka hazır bulunması olayda aşağıda sıralanan sanığın oturduğu yer ile mahkemenin bulunduğu yer arasındaki uzaklık ve yolculuk masrafı gibi sakıncaları tekrar yaratır. Ayrıca hürriyeti bağlayıcı cezanın verilmesini gerektiren bir suç söz konusu olduğu zaman daha büyük bir zorluk belirir. Bu durumda, hazır bulunan sanık tutuklanma tehlikesi ile karşılaşır ve bu nedenle hazır bulunmayı reddetmeyi tercih eder.

Bu söylediklerimizden, gıyaben mahkum olmuş yabancılara göre, vicahî usulün sağladığı kanuni teminatlar değerlerinden çok şey kaybetmektedirler.

Bu durum, gıyabî mahkumiyetler yabancı ülkelerde infaz edilebilir niteliğe büründüğü an, öngörülemeyen ve kabul edilemeyen sonuçlara sürükler. Bazı örnekler bu görüşü aydınlatacaktır.

Durum A

Fransada oturan bir Fransız Almanyada müessir fiilden sanıktır; gıyaben yargılanması sonucunda 6 ay hapse mahkum olmuştur. Fransız, meşru müdafaa durumunda bulunduğunu, dolayısıyla mahkum edilmemesi gerektiğini düşünmektedir. Bunun için yapabileceği tek husus Almanyada bulunup savunmasını ileri sürebilmektir. Çünkü, şayet bu biçimde hareket etmezse, 6 aylık hapis cezası Fransada infaz edilecektir. İmdi, Fransız Almanyaya gittiği zaman — kendisi için tek çözüm yolu budur — sınırı geçer geçmez veya mahkemenin olay hakkında kendi düşüncesini paylaşmadığı zaman duruşmada tutuklanma (veya yakalanma emri ile yakalanma) tehlikeleri ile karşı karşıya kalacaktır. Gerçekte, vatandaşların iadesini kabul etmeyen

iade anlaşmasına rağmen Fransız Almanyaya gitmeye zorlanmaktadır.

Durum B

Bir İtalyan işçisi bir yıl boyunca Hollandada çalışmıştır. Sözleşmesinin sona erişinden sonra eskiden oturduğu Napoliye dönmüştür. Hollandada sövme suçunu işlediği ileri sürülerek, gıyaben 75 florine mahkum edilmiştir. İtalyan suçlu olduğunu sanmamaktadır. Bununla beraber görüşünü ileri sürememekte ve davanın yeniden gözden geçirilmesi için gerekli olan gidiş-dönüş masraflarını karşılamamaktadır. Böylece, 75 florin tutarındaki para cezasının İtalyada infazından başka bir çare kalmamaktadır.

Sonuçlar

Yukarıda belirlenen araştırmadan şu sonuç çıkmaktadır ki gıyabî yargılamayı veya zararlı sonuçlarını önlemek için ulusal yasa düzenlerince tanınmış farklı kurallar yabancı ülkede bulunan sanıklar hakkında etkili olamamaktadır — veya çok az ölçüde etkili olmaktadır —, ve ayrıca bu yasa düzenlerinde, yabancı ülkelerde gıyaben verilmiş mahkumiyetlerin infazı yönünde yapılacak bir değişiklik kabul edilemeyecek sonuçlar doğuracaktır.

3. MAHKUMUN BULUNDUĞU DEVLETTE GİYABEN VERİLMİŞ MAHKUMİYETİN İNFAZI

— Bir Avrupa anlaşması sayesinde — infazı istenen mahkumiyetlerden çoğu gıyabî mahkumiyet olabilir. Olağan olarak, istemde bulunan devletin ülkesini ceza koğuşturmasının başlamasından önce terkeden vatandaşlar — veya hiç olmazsa bu ülkede oturanlar — hakkında verilmiş yargılar söz konusu olacaktır.

Böylece, genellikle değeri tartışmalı mahkumiyetler belirir, çünkü uygulamada — önceki bölümde belirtilen durumlar dolayısıyla — yeni ve vicahî bir yargılama için gerekli olağan teminatlar işlemediği miştir.

Bu durumda, mahkumiyet kararı veren Devletin istemeyerek sanığın oturduğu Devlette yargının infazını istemesi ve bu Devletin de sadece infaz işlemi ile ilgilenmesi ile karşılaşılır.

Kendisinden istemde bulunulan Devletin olumsuz tutumuna bir neden de istemde bulunulan Devlette ulaşılan yargıya — bu gibi gıyabî yargıya — karşı bir itirazda bulunmak için bir hakkın bulunmadığı, buna karşılık istemde bulunulan Devlette yargı yolunun bulunduğudur.

Bazı ülkelerde, gıyabî bir yargılamadan sonra verilse bile vahim olmayan suçlar için verilen mahkûmiyet kesindir. Buna, Danimarkada, para cezasına bağlanmış olaylar için İtalyada ve Türkiyede (ki burada ancak hafif hapse, para cezası veya müsadereye bağlanmış olaylar için gıyapta yargılama mümkündür) rastlanır.

Ayrıca bazı ülkelerde gıyaben verilen mahkumiyetlere karşı yeni bir yargılamayı sonuçlayacak kanun yollarına başvurma kabul edilmemiştir. Bu İtalya, Hollanda ve İsveçin durumudur. Burada hemen belirtmek gerekir ki böyle bir kanun yoluna başvurmanın İsveçteki kapsamı Hollanda gibi diğer bir ülkeden çok daha dardır. İsveçte gıyabî yargılama ancak suçun cezasının para cezası olduğu ve olayların sanık duruşmada hazır bulunmasa da beklenebilmesi durumunda gerçekleşebilir; ayrıca bildirim sanığın kendisine yapılmalıdır. Bu ülkede, böylece gıyabî yargılamanın uygulama alanı kuvvetle sınırlanmıştır. Tersine Hollandada bu nitelikte kısıtlamalar yoktur.

İstemde bulunan ülkede işlemin yapılmaması ve bu ülkede kanun yolunun bulunmaması dolayısıyla yeni ve vicahi bir yargılamanın sağlanamaması kendisinden istemde bulunulan Devletin gıyabî yargılama sonucu verilen mahkumiyetin infazını reddetmesini haklı kılar, meğer ki bu engelleri ortadan kaldıran özel bir yöntem bulunsa. Yukarıda gözden geçirilen itiraz «sadece» infazla sınırlanmamıştır; yabancı ülkede gıyabî yargılama sonucu verilmiş yargının hukuki sonuçları (tekerrür, tecil, gözaltında bulundurma, yasaklılık) hakkında da kendilerini duyururlar.

Yukarıda belirtilen güçlüklerin çözümü, mahkuma bulunduğu Devlette gıyabında verilen mahkumiyet yargısına karşı kanun yoluna başvurma yöntemi kazandırılarak, gerçekleştirilebilir. Bu çözüm, üç hükümet tarafından oluşan Benelux hukuk birleşimi inceleme kurulu tarafından hazırlanan cezai yönde verilmiş hukuki kararların infazı ile ilgili Benelux anlaşmasında öngörülen kurallara uygun kurullarla belirlenebilir. Hemen sonra, bu düzenlemenin bir özetini içine alan gerekçe tasarısının bir bölümü yer almaktadır.

Gıyaben verilmiş yargılar

Şayet bir mahkumiyet gıyaben verilmişse, hükmün verildiği Devlette infaz edilebilir niteliğe ulaşmadan, kararın infazı istenebilir. Adalet bakanı infaz istemini kabul ettiği zaman — yani hemen reddetmediği zaman — yargı, istemde bulunulan Devlette bulunan mahkumun kendisine bildirilir. Mahkum bildirimden sonraki 20 günlük süre içinde gıyabî yargı sonucu verilmiş karara itiraz eder. Bu itiraz doğrudan doğruya anlaşma kurallarına dayanır. Aynı zamanda bu, mahkumun yargılamanın bu safhasında yapabileceği tek başvurmadır. Anlaşma, gıyaben verilmiş yargı ile ilgili kanun yollarını düzenleyen ulusal yasanın kurallarının uygulanmasını ortadan kaldırmaktadır. Mahkum kendi seçimine göre ister istemde bulunan Devlete isterse istemde bulunulan Devlete itirazını sunacaktır.

Ayrı ayrı dikkate alınması gereken üç olasılık bulunmaktadır; mahkum hiçbir kanun yoluna başvurmamaktadır; mahkum itirazını istemde bulunan Devletin yargıcına yapmaktadır; mahkum itirazını kendisinden istemde bulunulan Devletin yargıcına yapmaktadır.

(a) Mahkumun hiçbir kanun yoluna başvurmaması.

Mahkum hiçbir kanun yoluna başvurmaz ise mahkumiyet tıpkı vicahî yargılamada verilmiş gibi infaz edilebilir. Şayet hürriyeti bağlayıcı bir ceza ise, istemde bulunulan Devletin yargıcı II. bölümün kurallarına uygun olarak infazı yerine getirir; şayet mahkumiyet para cezası ise, istemde bulunulan Devletin savcısı mahkumiyeti kendi Devletinin parasına çevirir; şayet mahkumiyet bir mahrumiyet veya yasaklılık ise istemde bulunulan Devletin yargıcı bu mahrumiyet veya yasaklılığın kendi ülkesindeki sonuçlarını ve ne ölçüde uygulanacağına karar verir.

(b) Mahkumun itirazını istemde bulunan Devlet yargıcına yapması.

Şayet mahkum istemde bulunan Devletin yargıcına itirazda bulunursa duruşmaya çağrılır; şayet duruşmaya gelir ve itirazının kabul edildiğine karar verilirse dava yeniden incelenir. Bu yeni inceleme sonucu verilen karar vicahîdir. Daha önce açıklandığı gibi vicahî yargıların infazı ile ilgili kurallar bu vicahî yargıda da uygulanabilirler.

Şayet mahkum duruşmaya gelmezse, gıyaben verilmiş yargı vicahî olarak verilmiş yargı gibi kabul edilir.

(c) Mahkumun itirazını istemde bulunulan Devletin yargıcına yapması.

İstemde bulunulan Devletin yargıcına itirazda bulunan mahkum duruşmaya çağrılır. Şayet duruşmaya gelmezse, itirazın yok olduğu belirtilir ve gıyaben verilmiş yargı vicahen verilmiş gibi kabul edilir.

Şayet duruşmaya gelir ve itirazı kabul edilirse, olayın infaz ülkesinde cezalandırılabilir bir fiil gibi yeniden yargılaması yapılır. Mahkumiyet kararının verildiği Devletteki her koğuşturma veya soruşturma işlemine, bu yeni incelemede, infaz Devletindeki resmi makamlar tarafından yerine getirilmiş gibi değer verilir. İnfaz Devletinde bir hukukî karara karşı kabul edilmiş kanun yolları bu karara karşı da açıktır. Böylece karar infazı yürütmesi istenen Devletteki bidayet mahkemesince verilmiş bir karar gibi kabul edilecektir.

Şayet gıyaben verilmiş bir karara karşı bu anlaşmanın anlamında bir itirazda bulunulmamışsa veya yargıca itirazda bulunan kimse bunun yeniden incelenmesinde hazır bulunmazsa, gıyaben verilmiş yargı, tıpkı yukarıda açık'andığı gibi, vicahî bir yargı gibi kabul edilir; bu sadece kendisinden ilk olarak infaz isteminde bulunulan Devlet yönünden değil, fakat aynı zamanda — çünkü örneğin bu ülkede infazın gerçekleşmesi olanaksızdır — kendisinden infaz istenen diğer bir sözleşme tarafı Devlet yönünden de böyledir.

Bir yandan yukarıda açıklanan Benelux Anlaşması tasarısında öngörüldüğü gibi ikametgâhın bulunduğu Devletteki olayın yeniden incelenmesi — itirazdan sonra — ile, ve diğer yandan trafik suçlarının cezalandırılması için Avrupa Anlaşması II. başlığında öngörüldüğü gibi sanığın ikametgâhının bulunduğu Devletteki ceza koğuşturması arasında bir benzetmenin bulunduğunu belirtmelidir. Her iki durumda, gerçekte sanığın ikametgâhının bulunduğu Devlet, suçun işlendiği Devletin isteminden sonra ceza davası ile yükümlenir.

Yukarıda belirtilen Avrupa sözleşmesinde kabul edilen ceza hukuku konusundaki bu uluslararası işbirliği biçimi dolayısıyla önceden kabaca belirlenen bir avrupa düzenlemesi başlangıcının — ceza yargılarının infazı ile ilgili bir sözleşmenin kapsamı içinde — ilke karşı koymalarına rastlamayacağı umut edilir.